

LÕUNARISTI ALL

Jaanuvar 1978. a.

EELK Adelaide koguduse väljaanne

15 c.

Registered at the G. P. O. Adelaide for transmission by post as a periodical - Category A.

VAIKSED PALVETAJAD

Sest naine ütles iseeneses: "Saaksin ma puudutada tema kuube, siis ma pääseksin!"

Aga Jeesus pöördus, nägi teda ja ütles: "Ole julge, tütar, sinu usk on sind päästnud!" Ja naine sai terveks selsamal tumnil. Mt. 9, 21 - 22.

Siin on esitatud pühakirja sõna naisest, kes oli haige ja sai terveks. Tema kohta me võime ütelda, ta oli üks neist vaiksetest palvetajatest, kes abi otsis ja terveks sai. Vaikne palvetaja on otseses vahekorras Jumalaga, kelle poole ta palvetab ja teised ta hädasid ei tunne.

Me üldiselt vaiksetest palvetajatest ei räägi. Kohkem pa istavad silma, kes oma hädadega astuvad kõikide ette ja annavad oma muredest ja haigustest teistele teada. Kuid mitte vähem ei ole neid, kes vaikselt palvetades Jumalalt abi otsivad ja saavad.

Oma rahva kohta me saame ütelda, et oleme suuremas osas vaikselt palvetajad. Me mõtleme Jumalale oma südames, millest teised ei ole teadlikud. See tuleb ehk me põhjamaisest iseloomust, nagu ka me usk on peidetud ja varjul. Isegi Jumalat ei taheta nimetada otseselt, vaid räägitakse maailma Loojast ja taevasest Isast, kui mõeldakse Jumalat. Selle tõttu me küsime, mis Jumal arvab nendest vaiksetest palvetajatest ja kas Jumal peaks neid kuulma ja aitama?

Me võime välistele kommetele panna palju rõhku. On inimesi, kes palvetavad põlvitades või seistes ja loevad istudes oma palveid või enne uinumist palvetavad. Kogu me elu peab olema seotud palvega ja me võime küll reisil olles ja tööl ning igalpool palvetada. Jumal ei otsusta me a sendi üle, kui palvetame, vaid kuidas me südames temalt abi otsime. Jumal kuuleb meid küll, kui avalikult ta poole hüüame või kui vaikselt me temalt abi küsime. Jumal annab meile abi omast armust, mitte et me seda oma vägeva või nõrga palvega või teisiti teeninud oleksime. Nõnda Jumal oma armuga kuuleb me vaikselt palveid.

Vaikseid palvetajaid ei nähta ja me ei või kunagi ütelda, kui suur usuinimene keegi on, või kui lähedal Jumal on temale. Inimlikult me võime selle tõttu eksida, kui me kedagi usklikuks peame või uskmatuks. Tihti isegi nn. uskmatud inimesed oma südames alati ei ole Jumalast kaugel. Jumal võib selliseid väikese usuga inimesi hoida, nagu Issand ütleb, et ole sa külm või keev, kuid ära ole laige. Meile antakse sellega teada, et me oleksime usus keevad. Kuid Jumal ootab ka usus laigeid ja külmi ja kõiki enda juurde.

Vaiksetest palvetajatest Vanas Testamendis tuntud on kuningas Hiskija. Ta oli raskesti haige ja prohvet Jesaja andis temale teada ta surmast. Kuid Hiskija pööras oma pale seina poole ja palus härdalt Jumalat. Prohvet pöördus tagasi teelt ja andis kuningale teada, et Jumal ta palvet oli kuulnud ja tema eluiga 15 aasta võrra pikendanud! Kuningas tõusis tervena oma tõvevoodist ja läks Jehoova kotta Jumalat tänama. Vaikne palvetaja oli seotud Jumala kojaga. Meie rahvas oma vaikselt palvetamises selliselt ei tohiks eemale jääda Issanda kogudusest, et meil nähtav side oleks Issandaga, kellelt me abi otsima läheme.

Uues Testamendis vaikselt palvetajana läks Jeesuse juurde naine, kes oli põde-

nud verehõbe kaksteistkümmend aastat. Sellises haiguses ta kandis vaikselt oma häda. Kuid naine rääkis oma haigusest Jumalale ja otsis abi. Küll on meilgi haigusi ja muresid, milledega me teiste ette ei taha minna. Aga Jumalale võime nendest rääkida.

Naisel oli kava minna Jeesuse juurde ja puudutada ka kuube. See oli tema vaikne palve, et ta teistele märkamatuks oleks terveks saanud. Selline on palve me hädades, et otsime üles Jeesuse, nagu naine tegi. Jeesus on üles tõusnud ja elab, tema on igapäev meie juures maailmaajastu otsani ja tema poole me võime hüüda. Jeesus tundis, et keegi oli teda puudutanud ja ütles naisele: "Ole julge, tütar, sinu usk on su päästnud!" Vaikset palvet kuuldi. Inimene sai terveks selsamal tunnil. Meile on oluline ussus kasvada, et me vaikse palvega võime teisiti pöördusime Issanda poole, et temalt abi ja tervist saada.

Keegi tütar usulises ajakirjas "Guideposts" kirjutab isast, kellest ta arvas, et too ei olnud suur usuinimene. Isa oli kõikide uskude sahtes olnud tolerantne ja kuulus selle kõrval veel oma kogudusse. Kuid kirikus ta palju ei käinud. Sinna linna tuli evangelist ja tütar palus isa kaasa minna aratuskooale. Kuid isa ei läinud. Siis tuli isale haigus ja ta oli suremas. Korraks ta ärkas teadvusele ja ütles abikaasale, et Jumalalle veel ühe tunni annaks elada. Talle anti poolteist tundi ja isa ütles abikaasale, et ta tütrele ütleks, et surmas temaga oli kõik korras. Selliselt ta lahkus ussus vaikselt nagu ta oli elanud. Kui tütar sellest kuulis, tal oli hea meel, et isa oli olnud Jumalale lähemal, kui ta oli arvanud.

Nõnda me seisame Jumala ees oma suure või väikese usuga. Meist oleneb, milline vahetõde meil Jumalaga on. Kui me Issandat Jeesust tema koguduses vaikselt palvetamises ja igal viisil ei unusta, Issand ei unusta meidki. Ta kuuleb me paljudes hädades ja raskustes palveid ning me leiame temalt kaitset ja abi.

J. Karik

Koguduse täiskogu koosolek

Pühapäeval, 12. veebruaril s. a. peale kell 4 p. l. toimuvat jumalateenistust peetakse EELK Adelaide koguduse täiskogu koosolek St. Stepheni koguduse ruumides, kust kõiki koguduse liikmeid palutakse osa võtta.

Päevakord: 1. Koosoleku avamine ja eelmise aasta protokollide kinnitamine.

2. Koguduse 1977. a. tegevuse ja rahaline aruanne.

3. Koguduse 1978. a. eelarve ja liikmemaksude küsimus.

4. Valimised.

5. Kohal algatatud küsimused.

EELK Adelaide koguduse juhatus.

Mis saab me kirikust?

1977. a. toimus kirikukogu liikmete poolt kirjaliku hääletamisega konsistooriumi uue koosseisu valimine. Enne seda kirjalikul hääletamisel oli valitud peapiiskop ja endine konsistoorium. Nende valimiste puhul kirikukogu aga korraldusi ei ole kokku tulnud, mille tõttu meil tuleb vaadelda kiriku praegust tegevust ja selgitada puudusi, mis on esile tulnud.

Kui me rahvas pagulusse oli sunnitud tulema, siis loodi siin kogudused. Kiriku valitsemist juhtis piiskop J. Köpp, hiljem peapiiskopiks nimetatud ja EELK sai jätkata oma tööd, nagu seda Eestis oli tehtud. Kogudused olid üksteisest lahutatud ja kirikukeskus sai kirjalikult nendega si det pidada. Tolles olukorras muudeti põhimeetuseks nõnda, et kirikukogu liikmed koguduste esindajatena kokku ei tulnud ja otsusi hakati tegema kirjaliku hääletamisega.

Kuna peapiiskopid J. Köpp ja J. O. Lauri olid valitud ametisse Eestis sealse kiriku poolt, siis neid kirjalik hääletamine ei puudutanud, sest neil oli olemas nende valimisega kirik, mida nad esindada said. Kuid kui nad ametist lahkusid ja nende asemele uut peapiiskoppi hakati valida, siis tekkisid arusaamatused.

Peapiiskopi valimiseks on üteldud, et "peapiiskopi valib kirikukogu määratuna ajaks" (pm. 22). Sellega seadus eeldab, et peapiiskopi valimisel kirikukogu peab kokku tulema ka sel juhul, kui hääletamine kirjalikult toimub, et kirik oleks oleks, millist peapiiskop teenida saaks.

Kui koguduse liikmed täiskoguna kokku tulevad, siis saab kogudus olemas olla. Kui praostkonnad moodustati, algul nende tegevus oli ajutiselt laadi ja neid teenisid praostite kohusetäitjad, kuni sinodid kokku tulid ja täisõigustes praostid valisid. Selliselt täiskogu tõttu saab olemas olla kogudus ja sinodite läbi eksisteerivad praostkonnad. Sedasama meil tuleb arvestada kirikuga. Kui koguduste esindajad kirikukoguna kokku tulevad, siis tekib ja püsib kirik ja tema ametiisikud saavad täisõigustes tegevd olla.

Ka ei ole seaduslikku õigust kirikus ilma kirikukoguta pidevalt ainult kirjalikult hääletamisel otsusi teha, sest siis enam ei oleks olemaskirikut, kelle

kohta otsusi tehakse ja kirik ise ja tehtud otsused jääksid paberlikuks. Selle tõttu konsistoorium ja valitud peapiiskop K. Veem ei tohiks olla kirikukogu vastasel seisukohal, sest kirjalikul hääletamisel korraldatud valimised ja tehtud otsused kaotavad kehtivuse kirikukogu, resp. kiriku puudumisel.

Kuna kirikukogu enne ega pärast peapiiskopi valimist ei ole kokku tulnud, sellega EELK tegevus on ajutise ilmega ja tema ametiisikud saaksid ajutistena ametis olla. Peapiiskopiks valitud K. Veem saaks kirikut teenida peapiiskopi kohusetäitjana ja uuesti valitud konsistoorium saaks ajutise konsistooriumina tegutseda.

Wende puuduste parandamiseks, valitud konsistooriumil ja kirikukogu liikmeil on vajalik esimesel võimalusel kirikukogu kokku kutsuda. Selliselt saaks EELK eksisteerida ja oma ametiisikutega täisõigustes tegutseda. J. Aarik

Leeripüha koguduses

Pühapäeval, 8. jaanuaril toimus jumalateenistusel leerilaste õnnistamine, millele järgnes ühine leeripidu Eesti Majas.

Jumalateenistusel õp. J. Aarik pidas leerikõne, lugedes Mt. 8, 26, juhtides noorte tähelepanu usule, mida järgrid vajasis tormise järve ületamiseks ja millise usuga noored oma raskusi ületada suudavad. Selle järele leeritüdrukud laulsid A. Pruuli "Palve" ning pärast õnnistamist kõik õpilased laulsid helikunstnik Meta Pruuli poolt eraldi koos sõnadega loodud usuliselt elava laulu, "Oma käed", organist A. Pruuli orelisaatel. Pihtiteenistus peeti kõikidele kirikulistele ja patutunnistus loeti ühiselt kõikide poolt.

Jutlustati Fl. 4, 11b - 13 alusel, milles apostel teada annab, kuidas ta suutis kõik Issandas, kes teda tegi vägevaks. Oma eluteel meil tuleb otsida väge Issandalt, kes meid headel ja halbadel päevadel saadab ja hoiab.

Armulaua järele enne lõpulaulu kogunesid leerinoored altari ette, kus õpetaja neile rohkelt Jumala õnnistust soovis ja leeritunnistused andis. Lisaks nendele igauks sai Uue Testamendi "Good News for Modern Man", milline heas inglise keeles lugemiseks noortele usulised väärtused südamelähedaseks aitab teha.

Õnnistati leeriõpilased: Martin Robin Aab, Karl Raymond Buck, Olev Härm, Martin Andre Kurvits, Ingrid May Kuuse, Alar Johann Männik, Anne Merike Männik, Raymond Andrus Männik, Sylvia Porss, Monica Kay Puksand, Peggy-Lee Puksand, Robert Paul Puksand, Michael Sven Salu ja Anne-Liis Tuul. See leer oli koguduses teiseks suuremaks leeriks ja kirik oli rekordiliselt rahvast täidetud, kuhu lisatoole tuli juurde panna. Laululehed oli nägusalt trükkinud Ivo Tuul.

Peale teenistust koguneti Eesti Majja. Seal tervitas leerinoori ja külalisi lastevanematest Ulo Salu. Ta nimetas, et rõõmustaval kombel noored põhjalikul arutusel olid leeriõpetust hinnates leeriteele asunud ja ta hindas leeriõpetust, mis noortele väga suure tähendusega on. Leeriõpilastest Alar J. Männik kõneles õpilaste poolt ja avaldas tänu vanematele, kes neid kasvatades usuliselt eluteele aitasid juhtida ning hindas leeritööd, kuidas õpetaja ja organist neile vajalikke usulisi tödesid sõnade ja lauludega jagasid. Samuti ta avaldas tänu helikunstnik Meta Pruulile tema poolt loodud leerilaulu ja laulude juhatamise eest ning andis kõigile asjaosalistele üle väärtuslikud kingid. Õp. J. Aarik avaldas head meelt, et leeritöö esimesest päevast alates kuni õnnistamiseni hästi oli korda läinud ja tänas noori kinkide ja üteldud sõnade eest.

Kohal oli hea orkester ja pidulikust jumalateenistusest ning meeldivast leeripööst võeti kaasa parimad mälestused.

Elisabeth Arumaa surnud

Reedel, 18. novembril 1977. a. suri Elisabeth Arumaa oma kodus, Croydon Parkis, südameataki tagajärjel. Teda jäid leinama abikaasa ja tütar perekonnaga ning paljud sõbrad. Ta maeti 22. novembril Enfieldi kalmistul.

Elisabeth Arumaa sündis 27. märtsil 1910. a. Audrus. Sealt ta asus Pärnu ja töötas seal kohvikus ning hiljem Viljandis, kus abiellus 1930. a. Ta põgenes Gestist koos perega 1944. a. ja peatus Geislingeni laagris, Saksamaal. Sealt ta tuli Austraaliasse 1949. a. ja jäi elama Adelaidesse, töötades kohalikus tekstiilvabrikus, hiljem Mayeri suurärir ja ajutise töötajuna perekonnades. Ta kuulus naiskoori ja A. E. Seltsi naisringi ning oli lähedalt seotud kogudusega.

Elisabeth Arumaa nägi noorukina, kuidas me maa sai vabaks ja oli suureks rahvuslaseks, kes me maad armastas. Ta oli rõõmus röömsatega ja tundis kaasa kurbadele. Ta tegi parima oma perekonna heaks ja oli lähedalt seotud me rahvaga, millega teda perekond ja me ühiskond armastatud ja kalli inimesena mälestavad.

"Ma olen sind armastanud igavese armastusega, seepärast jääb mu osadus sinuga!" Jeremiaja 31, 3.

Raskused kirikus

Käesoleva ajakirja artiklis "Mis saab me kirikust?" on selgitatud kiriku praegust olukorda ja juhitud tähelepanu puudustele, et kirikukogu pole kokku tulnud.

Need puudu ed tulid esile peapiiskopi valimisega, sest põhimääruste järele peapiiskopi valib kirikukogu. Sel puhul kirikukogu liikmed peavad kokku tulema, et kirik olemas oleks ka siis, kui hääletamist toimetatati kirjalikult:

Nendel ja teistel asjaoludel Kanada praostkonna sinodil tehti ettepanek, et kirikukogu Baltimores 1976. a. oleks kokku tulnud. Vastandina sellele otsusele peapiiskopiks valitud K. Veem väitis "Eesti Kirikus" nr. 9/10 - 1973, et põhimäärused ei võimaldavat kirikukogu kokku tulla. Kui jäädakse sellise väite juurde, K. Veemi pole olnud võimalik peapiiskopiks valida ja ta saaks peapiiskopi kohusetähtjana ametis olla. Kirikukogu asemel Baltimoreesse kutsuti kokku kirikukongress, milline kiriku administratiivseid küsimusi ei lahenda.

Sellest alates ühe küsimusena on saanud akuutseks, kas kirikukogu saadakse põhimääruste järele kokku kutsuda. Konsistooriumi poolt moodustati komisjon, milline pidi 1. märtsiks 1977. a. põhimäärused läbi vaatama ja kui need oleksid kirikukogu kokkutulemist takistanud, neid oleks saadud muuta. Komisjoni töö tulemustest ei ole informatsiooni antud ja ta tegevus on katkenud uue konsistooriumi ametisse valimisega. Kuid nagu ilmneb, kirikukogu saab kokku tulla, millist võimalust aga ei ole rakendatud. Selle järelalusena kiriku tegevus ja valitsemine on praegu ajutist laadi, ega vasta kiriku olemasolu nõuetele.

Tekkinud raskustes ei ole mõeldav, et kirik ajutise staatusega saab püsida, sest sellisena ta ei sobi kirikute vahelistele konverentsidele. Ei tohi ka oma töö ja majandamise huvides kirik pooliku staatusega tegutseda. Nende puuduste parandamiseks konsistooriumil on vajalik kirikukogu kokku kutsuda, et EELK olemas oleks. Kui konsistoorium aga saaks kirikukogu, resp. kiriku vastasele seisukohale ja kirikukogu kokku ei tuleks, sellega eksitaks kiriku olemasolu vastu, mida ei tohiks lasta sündida. J. A.

Teated ja informatsioonid:

Jõuluümbriega on senini laekunud \$1158.00, millise summa eest annetajaid tänatakse! Neid annetusi on võimalik anda kuni 24. jaanuarini, mil annetused eelmise aasta arvele saadakse kanda. Samuti võetakse vastu ja palutakse tasuda liikmemakse eelmise aasta eest selle ajani, kui neid senini ei ole saadud õiendada, et kogudus eelmise aasta majanduslikult hästi võiks lõpetada!

E. V. 60-da aastapäeva puhul pühapäeval, 26. veebr., kell 4 p. l. toimub pidulik jumalateenistus kirikus. Seal esinevad duett Ruth Auvaart ja Linda Kald ning tenor Lembit Härm. Tarvitusel laululehed.

Aastapäeva aktus toimub Eesti Majas, kell 6 õhtul, kus esinevad koorid ja on vastavaid kõnesid ja sõnavõtte.

Neist pidulikest sündmustest palutakse kõiki kaasmaaglasid eriti suurel arvul osa võtta, et me riigi suurjuubelit väärikalt tähistada!

"Eesti Kiriku" tellimisi palutakse uuendada kuni 22. jaanuarini. Hind \$8.00 aastas.

Jumalateenistused - St. Stepheni kirikus, 152 Wakefield St.,
Adelaides.

Pühap., 29. jaan., kell 4 p. l. jumalateenistus. Väikne armulaud.

Pühap., 12. veebr., kell 4 p. l. teenistus, millele järgneb täiskogu koosolek.

" , 26. " , kell 4 p. l. E. V. 60-da aastapäeva tähistamine kirikus ja aktus Eesti Majas, kell 6 õhtul.

Pühap., 5. märtsil, kell 4 p. l. palvapäeva armulauga teenistus. Laululehed.

" , 12. " , kell 3 p. l. surnupäeva Enfieldi kalmistul.

Suurel reedel, 24. märtsil, kell 4 p. l. armulauga teenistus. Laululehed.

Ülestõusmispühal, 26. märtsil, kell 8 hommikul ülestõusmispüha teenistus. Laulul.

Teised teenistused igal pühapäeval, kell 4 p. l.

Piiblitunnid algavad laupäeval, 4. märtsil, kell 3 p. l. St. Stepheni ruumides.

"Usu Issandasse Jeesusesse Kristusesse, siis saad sina õndsaks ning su pere."

Ap. 16, 31.

LÕUNARISTI ALL ilmub EELK Adelaide koguduse väljaandel iga kahe kuu järele.

Vastutav toimetaja õp. J. Aarik, 1 Anne St., Marden, S. A. 5070. Tel. 42-4295.